

QORTI ČIVILI PRIM'AWLA (Ġurisdizzjoni Kostituzzjonali)

ONOR. IMHALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Ħamis 11 ta' Lulju 2024

Numru 7

Rikors Numru 587/23TA

**Joseph Brown (ID. 534050(M))
vs
L-Avukat ta' I-Istat u L-Awtorita ta' I-Artijiet**

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Joseph Brown (ir-rikorrent) tat-23 ta' Novembru 2023 li permezz tiegħu ppremetta u talab is-segwenti:

Illi l-intimata Awtorita ta' I-Artijiet kienet kriet lis-soċjeta' Joe Brown Limited (C 12145) il-fond maħżeen bl-indirizz 8, Triq Marsamxett, Valletta (tenement nru 061234). L-esponent huwa l-uniku direttur ta' din is-soċjeta'. Presenzjalment din is-soċjeta' tidher bħala stralċjata però hemm proċeduri inizzjati mill-esponent quddiem il-Qorti tal-Kummerċ biex jottjeni dikjarazzjoni li s-soċjeta' għandha terġa tiġi imdaħħla fir-Reġistru tal-Kumpaniji liema proċeduri għadhom pendent quddiem dik il-Qorti¹.

Illi fit-13 ta' Lulju 2022 l-Awtorita' intimata pproċediet b'ittra uffiċjali a tenur ta' I-artikolu 9 tal-Kap. 573 kontra l-esponent biex ikollha titolu eżekuttiv biex tkun tista' tiżgħiġi mill-fond 8, Triq Marsamxett, Valletta.

¹ Il-proċeduri huma fl-ismijiet *Joseph Brown vs Registratur tal-Kumpaniji (73/22) ISB* u differiti għat-22 ta' Jannar 2024.

Illi l-esponent ikkontesta tali ittra skont il-liġi permezz ta' rikors quddiem it-Tribunal ta' Reviżjoni Amministrattiva. Dawk il-proċeduri kellhom in-numru 61/22 u ġew deċiżi finalment mill-Qorti ta' l-Appel (Sede Inferjuri) nhar it-22 ta' Novembru 2023 fis-sens illi l-esponent ġie ordnat jiżgombra.

Illi waqt dawk il-proċeduri rriżulta illi l-Awtorita' intimata ipproċediet kontra l-esponent Joseph Brown peress illi s-soċċjeta' Joe Brown Limited lil min kien mikri l-maħżeen in kwistjoni kienet ġiet stralċjata.

Illi konsegwentement il-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fis-sentenza għall-appell mill-proċeduri quddiem it-Tribunal ta' Reviżjoni Amministrattiva tenniet hekk:

“19. Il-Qorti tirrileva li l-Awtorità tal-Artijiet, ma setgħetx tintavola ittra ufficjali fejn titlob l-iżgumbrament minn fond ta' persuna li ma teżistix. Tfakkar għal darb'oħra li dak li qiegħed jiġi kkontestat b'dawn il-proċeduri hija l-ittra ufficjali tat-13 ta' Lulju, 2022, indirizzata lill-appellant personalment wara li nstab li kien l-appellant innifsu li kien qiegħed jokkupa l-fond li minnu qiegħed jintalab l-iżgumbrament. Meta ntbagħtet dik l-ittra ufficjali, il-kumpannija Joe Brown Limited kienet digħa ġiet maqtugħha minn fuq ir-Reġistru tal-Kumpanniji, u kien biss wara li saret in-notifika tal-ittra ufficjali mibgħuta mill-Awtorità tal-Artijiet li nbew il-proċeduri sabiex Joe Brown Limited terġa’ titpoġġa fuq ir-Reġistru. Sallum ma jirriżultax li dawk il-proċeduri ġew fi tmiemhom. Ċertament li l-appellata ma setgħetx tiproċedi kontra persuna legali li fil-mument li ġiet ippreżentata l-ittra ufficjali ma kinitx għadha teżisti. Setgħet tiproċedi biss kontra min instab li qiegħed jokkupa l-fond mingħajr ebda titolu.”

Illi l-esponent jiġjestixxi negozju ta' bejgħ ta' xorb minn hanut “Muscat”, 231, Triq Repubblika, Valletta u mingħajr dan il-maħżeen, jekk jiġi żgumbrat minnu, ser ikollu jtemm in-negozju għaliex mhux se ikollu fejn jaħżen l-istock.

Illi fil-frattemp ingħatat sentenza minn din il-Qorti fl-ismijiet **Carmel Cortis et vs L-Onor Prim Ministro et**² fejn ġie deċiż illi l-Artikolu 325 tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta li jipprovd kif kumpanija tista' tiġi stralċjata u kif il-proprietà ta' tali kumpannija stralċata tgħaddi fidejn il-gvern ta' Malta jillegi d-drittijiet ta' l-azzjonisti kif sanċiti fl-arikolu 37 tal-Kostituzzjoni u l-ewwel Artikolu ta' l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea. Dik il-Qorti ordnat illi l-kumpannija terġa titpoġġa fuq ir-reġistru anke nonostante li kien għadda t-terminalu biex wieħed seta' jiproċedi għal hekk fil-Qorti tal-Kummerċ. Din hija sentenza li ingħatat fuq talba għal referenza kostituzzjonali kif qed jintalab f'dan ir-rikors. Il-Qorti qalet hekk:

“44. Di piu, ir-rikorrenti sabu li tilfu l-interess patrimonjali tagħha mingħajr kumpens għaliex il-liġi imkien ma tiprovd għal dan. Issa l-kumpens huwa prinċipju antik li jirrisali għal qabel il-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni tant li artikolu 321 tal-Kodiċi Civili u ħafna qabel il-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni kien diġa' jiddisponi li “Hadd ma jista' jiġi mgiegħel jitlaq minn idejh il-proprietà tiegħu jew

² Deċiża mill-Prim Awla (Sede Kostituzzjonali) per Imħallef Toni Abela fit-12 ta' Ottubru 2023.

iħalli li ħaddieħor jagħmel užu minnha, īlief għal skop pubbliku, u bil-ħlas ta' indenniżz ġust".

Illi konsegwentement, anke f'dan il-każ, il-fatt illi ġiet stralċjata s-soċjeta' Joe Brown Limited (C 12145) bil-konsegwenza li issa l-esponent tilef il-benefiċċju ta' l-inkwilinat favur is-soċjeta' tiegħu imsemmija jilledi arikolu 37 tal-Kostituzzjoni u l-ewwel Artikolu ta' l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea.

Għaldaqstant l-esponenti jitkolbu umilment li din l-Onorabbi Qorti jgħoġobha:

- i) Tiddikjara illi bl-istralc tas-soċjeta' Joe Brown Limited (C 12145) li seħħet bl-applikazzjoni ta' l-artikolu 325 tal-Kap. 386 bil-konsegwenza illi spicċa fix-xejn it-titolu ta' lokazzjoni li kellha fuq il-fond 8, Triq Marsamxett, Valletta jilledi d-drittijiet ta' l-esponent qua l-azzjonist kif sanċiti fl-arikul 37 tal-Kostituzzjoni u l-ewwel Artikolu ta' l-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea;
- ii) Tordna konsegwentement illi s-soċjeta' Joe Brown Limited (C 12145) għandha minnufih terġa titpoġġa fuq ir-Reġistru tal-Kumpaniji daqs li kieku qatt ma ġiet stralċjata.
- iii) Konsegwentement tkassar tirrevoka u tikkanċella s-sentenzi fl-ismijiet Joseph Brown vs Awtorita' ta' l-Artijiet LM (61/22) kemm tat-Tribunal ta' Reviżjoni Amministrativa u tal-Qorti ta' l-Appell fejn l-esponent ġie zgħid mill-fond imsemmi.

Bl-ispejjeż.

Rat ir-risposta tal-Awtorita tal-Artijiet (l-intimata Awtorita') tal-5 ta' Diċembru

2023 li permezz tagħha wieġbet is-segwenti:

1. Illi l-esponenti ser tkun diretta fir-risposta tagħha dwar ghafnejn għal ragunijiet varji r-Rikorrent m'ghandux ragun fil-ligi sabiex iressaq ir-rikors tieghu f'dan l-istadju u f' din l-istanza.
2. Illi huwa ironiku kif l-esponent qiegħed jattakka ligi li permezz ta' proceduri ohra quddiem il-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Kummerc) huwa qiegħed jiprevalixxi ruhu minnha sabiex jirxoxta l-kumpanija Joe Brown Ltd u liema proceduri huwa ressaq fil-Qorti tal- f'Lulju 2022 u cioe' wara d-deċiżjoni ta' evizzjoni (komunikata permezz t'ittra ufficjali) meħuda mill-esponenti.
3. Illi mingħajr pregudizzju għas-suespost dwar is-sentenza citata mir-Rikorrent, l-esponenti tikkontendi mhux biss illi tali vertenza għadha pendent quddiem il-Qorti tal-Appell izda wkoll li l-fatti ta' dak il-kaz kienu kompletament differenti

ghal dak odjern u fejn l-aktar dettal importanti huwa li f'dik il-kawza il-proprijeta' li kienet ttiehdet mill-Gvern in segwitu ghall-istralc kienet proprijeta' privata li tappartjeni lill-atturi. A kuntrarju, fl-istanza odjerna ma ttihditx proprijeta' tal-appellant stante l-kwsitjoni kollha tirrivelvi mar-relazzjoni lokatizja li l-Awtorita' kellha mas-socjeta' (illum defunta) Joe Brown Limited. Ghalhekk fil-kaz odjern ma kien hemm l-ebda dritt patrimonajli li gie miksur u l-Gvern ma ha l-ebda proprijeta'.

4. Illi fil-fatt, dwar dan il-punt, l-esponenti taghmel distinzjoni bejn azzjoni mehuda mill-Gvern ta' Malta (fil-kaz ta' Cortis) u l-azzjoni mehuda mill-Awtorita' tal-Artijiet fil-kaz odjern. Fil-kawza citata mill-appellant huwa l-Gvern li ha l-attiv tal-kumpanija u sar proprietarju tagħha. Fil-kaz odjern m'huwiex il-Gvern li qiegħed ihaddem il-Kap 386 biex isir proprietarju ta' immobbl li ma kienx tieghu, izda hija l-Awtorita' esponenti li qiegħda tirriprendi l-pussess ta' proprijeta' tagħha permezz ta' evizzjoni ta' terz in segwitu ghall-mewt tas-socjeta' Joe Brown Ltd.
5. Illi fil-kaz odjern, l-azzjoni li hadet l-Awtorita' ma kienetx konsegwenza tat-thaddim tal-Artikolu 325 tal-Kap 386 fejn wara li kumpanija tigi stralcjata l-attiv, inkluz immobbl, jghaddi għand il-Gvern ta' Malta u jsir proprijeta' tieghu. F'dan il-kaz l-azzjoni ta' evizzjoni li hadet l-Awtorita' ma kellha x'taqsam xejn mat-tehid tal-attiv li seta' jiehu l-Gvern fi proceduri separati kontra Joe Brown Ltd izda kien semplicemenet ezercizzju fejn in segwitu ghall-'mewt' tal-Inkwilina (Joe Brown Ltd) il-proprietarja (l-Awtorita') riedet tirriprendi l-pussess tal-proprijeta' tagħha li kienet qiegħda tigi okkupata minn terz (l-appellant) u dan għamlitu billi *inter alia* bghatet ittra ufficjali fejn giet ikkomunikata lilha it-terminazzjoni tal-kirja.
6. Illi inoltre, fis-sentenza citata, il-fatti tal-kaz kienu wkoll differenti ferm ghaliex kien hemm mewt ta' persuna krucjali fil-kumpanija li in segwitu għat-telf tagħha il-kumpanija ma baqghetx topera. Fil-kaz odjern m'huwiex il-kaz tant illi r-rikorrent mhux biss għadu haj talli wara li għamel snin jittraskura dak li kellu jagħmel biex izomm il-kumpanija attiva, issa qiegħed iressaq diversi atti gudizzjarji f'tentattiv li jew itawwal il-proceduri odjerni jew li jipprova jirxoxta relazzjoni lokatizja li ilha mejta u liema titolu ma kienx tieghu izda ta' Joe Brown Ltd. Ghalhekk certament illi ma jista' qatt jigi deciz li fil-konfront tar-rikorrent proprio seħħet xi leżjoni tad-drittijiet fundamentali tieghu.
7. Illi certament li fil-kaz odjern il-kirja li l-esponenti kellha ma' Joe Brown Ltd ma tistax tigi rxuxtata anke jekk tigi rxuxtata l-kumpanija. Dan ghaliex kuntrarju għal dak li sehh fil-kawza l-ohra citata mir-Rikorrent, il-proprietarja tal-garage in kwsitjoni kienet u għadha l-Awtorita' esponenti u l-fatt li l-inkwilina (Joe Brown Ltd) waqfet topera u giet stralcjata ifisser awtomatikament li ma setghetx tokkupa l-fond b'kera u għalhekk giet terminata wkoll il-kirja. Għalhekk, anke jekk Joe Brown Ltd terga tigi mpoggija fuq ir-Registru tal-Kumpaniji, jekk dan qatt issehh, ma jfissirx li jigu rxuxtati wkoll drittijiet passati li jaffettwaw lil terzi

(f'dan il-kaz I-Awtorita' esponenti) u li kienu gew terminati. Una volta li l-kirja giet terminata, ikunu xi jkunu c-cirkustanzi futuri, il-Kumpanija ma tista' qatt tergativvanta xi titolu fuq il-fond in kwistjoni

8. Illi finalment l-esponenti tikkontendi li ma kien hemm ebda ksur tal-jeddijiet fundamentali tar-Rikorrent ghall-proprjeta' privata tieghu ghar-ragunijiet kif fuq spjegat u li hija dejjem agixxiet fil-parametri tal-jeddijiet legitimi tagħha.
9. Illi għalhekk dan ir-rikors għandu jigi michud bi spejjeż interament għar-Rikorrent.
10. Daqstant l-esponenti għandha l-unur li twiegeb u thalli għal gudizzju savju u superjuri ta' din l-Onorabbli qorti.

Għaldaqstant it-talbiet tar-Rikorrent għandhom jigu michuda a spejjeż esklussivament tieghu.

Daqstant l-Awtorita' Intimata għandha l-unur li twiegeb lil din l-Onorabbli Qorti u thalli għall-gudizzju savju u superjuri ta' din l-Onorabbli Qorti.

Rat ir-risposta tal-Avukat tal-Istat (l-intimat Avukat) tas-6 ta' Diċembru 2023 li permezz tagħha wieġbet is-segwenti:

1. Fl-ewwel lok, ir-rikors promotur huwa skorrett sa fejn jagħti x'jifhem li r-rikorrent ġie żgumbrat mill-fond in kwistjoni minħabba li l-isem tal-kumpannija Joe Brown Limited (C 12145) ġie imħassar mir-reġistru skond l-Artikolu 325 tal-Att dwar il-Kumpaniji. Kif jirriżulta mill-atti tal-proċeduri nru. 61/2022 quddiem it-Tribunal ta'Reviżjoni Amministrativa u quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), fit-tieni istanza, l-intimata Awtorità tal-Artijiet kienet digħà kisbet titolu eżekkut fil-konfront tas-soċjetà Joe Brown Limited għall-iżgħumbrament tagħha, biss din ġiet sadanittant mħassra mir-reġistru tal-kumpanniji. Għalhekk, jekk tkollax l-isem ta' Joe Brown Limited mir-reġistru tal-kumpanniji jew le ma jimporta xejn fuq it-teħid lura tal-fond in kwistjoni.
2. Fit-tieni lok, ir-rikorrent m'għandu l-ebda titolu x'jivvanta fuq il-fond in kwistjoni u għaldaqstant ma seta qatt kien hemm xi interferenza fil-possediment tiegħi kif maħsub fl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u fl-Artikolu 1 Protokoll 1 tal-Konvenzjoni Ewropea.
3. Bla preġjudizzju għall-ewwel żewġ eċċeżżjonijiet, il-premessi tat-talbiet rikorrenti ma jinkwadrax ruħhom taħt il-binari tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni għax dan jitkellem dwar teħid ta' pussess. L-effett tal-Artikolu 325 tal-Att dwar il-Kumpaniji mħwiex it-teħid tal-pussess ta' xi possediment jew ieħor iżda t-thassir ta' soċjetà minn fuq ir-reġistru minħabba li din tkun ġiet abbandunata. L-attiva tas-soċjetà

hekk imħassra jittieħed mill-Gvern proprija għax huwa *bona vacantia*, jiġifieri, beni jew assi bla proprjetarju.

4. Ukoll bla preġudizzju għall-ewwel żewġ eċċeżzjonijiet, anke jekk għas-saħħha tal-argument kien hemm interferenza tal-Istat f'xi possediment tar-rikorrent, dik I-interferenza hija permissibbli skond I-Artikolu 1 tal-Protokoll 1 tal-Konvenzjoni Ewropea għax: (a) topera taħt qafas legali għax hawnhekk si tratta kawża taħt I-Artikolu 325 tal-Att dwar il-Kumpaniji; (b) għandha għan leġittimu li huwa fl-interess pubbliku għax tnaddaf ir-reġistru minn socjetajiet abbandunati; u (c) hija proporzjonata għax hemm diversi mżuri ta' notifika li r-Reġistratur tal-Kumpaniji jrid jieħu qabel ma jħassar socjetà minn fuq ir-reġistru u anke wara li i dan isir is-subartikolu (4) jagħti żmien ħames snin biex parti interessata titlob li socjetà tergħi tiddaħħal fir-reġistru.
5. Jekk fil-każ odjern ir-Reġistratur tal-Kumpaniji ma mexiex bir-reqqa ma' dawk il-mżuri li jipprovdi għalihom I-Artikolu 325 tal-Att dwar il-Kumpaniji, mela l-ilment tar-rikorrent ma kellux jiġu ddirezzjonat lejn il-liġi stess u lejn I-Avukat tal-Istat skond I-Artikolu 181B tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.
6. Għalkemm il-premessi tar-rikors promotur jogogħdu attenti li ma jallegawx dan u jduru madwar din il-kwistjoni, però huwa manifestament ċar speċjalment mit-tielet talba rikorrenti li dak li qed jittentaw jimpunjaw mhuwiex it-thassir ta' Joe Brown Limited mir-reġistru tal-kumpaniji iżda l-iżgħumbrament mill-fond kemm tal-istess kumpanija u warajha tar-rikorrent azzjonist. Ċertament m'hemm l-ebda leżjoni la tal-Artikolu 37 u lanqas tal-Artikolu 1 Protokoll 1 kemm-il darba l-intimata I-Awtorită tal-Artijiet eż-żejt id-drittijiet tagħha u žgħumbrat persuni li kienu qed jokkupaw il-proprjetà tagħha bla ebda titolu.
7. Salv eċċeżzjonijiet ulterjuri.

Għaldaqstant fid-dawl ta' dan kollu, l-esponent umilment jitlob lil din I-Onorabbi Qorti jogħiġobha tiċħad it-talbiet kollha tar-rikorrent, bl-ispejjeż kontra tiegħi.

Rat I-Atti u dokumenti kollha fil-proċedura.

Rat li r-rikors tħalla' għal-lum għas-Sentenza.

Punti ta' fatti

Ir-rikorrent huwa l-uniku direttur tas-Socjeta' Joe Brown Ltd. Din is-Socjeta' kellha b'kera mingħand l-intimata Awtorita, il-fond ossia mañżeen bl-indirizz ta' 8, Triq Marsamxett, Valletta.

Din is-Socjeta' hija stralċjata u għalhekk defunta. Kif anke jirriżulta mir-rikors promotur, ir-rikorrent personalment imexxi negozju bl-isem ta' Muscat, 231,

Triq ir-Repubblika, Valletta li jidher ukoll ċar li dan il-maħżeen qed jintuża minnu personalment meta kif ingħad il-kirja kienet tispetta lis-Soċjeta' kummerċjali inkwistjoni.

Ġara li l-awtorita' intimata mexxiet kontra r-rikorrent personalmet, li effettivament kien qiegħed jokkupa dan il-maħżeen, sabiex jiġi żgumbrat u dan bis-saħħha li jagħtiha l-Artikolu 9 tal-Kap 573 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ir-rikorrenti sabiex jirrendi dik l-ittra ineffettiva istitwixxa proċeduri sabiex jirxoxta s-Soċjeta' fuq imsemmija u għalhekk titqiegħed mill-ġdid fuq ir-reġistru u dan presubilment għamel hekk bis-saħħha tal-artikolu 325(4) tal-Kap 386 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ir-rikorrent ikkointesta l-ittra uffiċjali fuq imsemmija permezz ta' rikors quddiem It-Tribunal ta' Reviżjoni Amministrattiva u b'deċiżjoni ta' dak it-Tribunal ir-rikorrent personalment ġie ornat jiżgombra. Għamel saħansitra appell minn dik id-deċiżjoni tat-22 ta' Novembru 2023 li ġie miċħud u ġiet ikkonfermata s-sentenza tat-Tribunal.

Minħabba f'hekk ir-rikorrent qiegħed jagħmel dawn il-proċeduri għaliex skond hu, bil-fatt li s-Soċjeta' inkwistjoni ġiet stralċjata ser tkun affettwata avversament inkwantu l-patrimonju tagħha ser jgħaddi għal għand il-Gvern, bl-uniku patrimonju jikkonsisti fil-kirja inkwistjoni.

Punti ta' Liġi

Ir-rikorrent qiegħed jinvoka d-dritt fundamentali kif imħares minn artikolu 37 u l-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni għaliex bil-kanċellament tas-

Soċjeta' Joe Brown Limited konsegwentement bħala l-uniku azzjonist ta' din is-Soċjeta' sofrew preġudizzju patrimonjali.

Jagħmel ukoll referenza għas-Sentenza **tat-12 ta' Ottubru, 2023 fl-ismijiet (Carmel Cortis et -vs- L-Onor. Prim Ministr li għadha taħt appell).**

Konsegwentement ir-rikorrent qiegħed ukoll jitlob it-tħassir kenn tas-Sentenzi fuq imsemmija.

Konsiderazzjonijiet

Il-Qorti tibda biex tirrileva li l-paraguni mas-Sentenza ta' Cortis suċitata ma hux preċiż. F'dik il-Kawża kienu l-azzjonisti li bdew il-proċeduri mingħajr ma kien solleċitati minn xi proċeduri oħrajn tal-awtoritajiet. F'dik il-Kawża tassew kien hemm fin-nofs propjeta' immobbiljari li kienet tappartjeni lis-Soċjeta' involuta. Fil-każ odjern il-propjeta' hija tal-Awtoritajiet għalkemm soġgetta għall-kirja li mhux biss hija personali iż-żda soġgetta anke għat-ħassir, kif fil-fatt jidher li huwa l-ħsieb tal-Awtorita' inkwistjoni.

Pero l-aktar differenza sostanzjali u li tolqot fil-laħam il-ħaj tal-azzjoni odjerna huwa l-fatt li fil-każ ta' Cortis kienu għaddew il-ħames snin minn meta s-Soċjeta' involuta kienet ġiet kanċellata. Dan ifisser li huma ma setgħux jagħmlu proċedura sabiex tkun rissuxxitata s-Soċjeta' għalhekk fil-każ ta' Cortis l-assi tas-Soċjeta' għaddew għand il-Gvern. Għalhekk it-tama tagħħom li jirrisuxxitaw is-Soċjeta' tagħħom kienet mitmuma.

Mhux fil-każ tar-rikorrent illum. Tant dan huwa minnu li għamel proċedura taħt artikolu 325 tal-Kap 386 tal-Ligjijiet ta' Malta biex is-Soċjeta' Joe Brown Ltd terġa' titqiegħed fuq ir-registru liema talba illum għadha quddiem il-Qorti tal-

Appell. Jekk din it-talba tintalqa' "I-Qorti tista' bl-ordni tagħha tagħti dawk id-direzzjonijiet u tagħmel dawk il-provvedimenti li jidhrilha xierqa biex il-kumpanija u l-persuni l-oħra kollha jitqiegħdu fl-istess pozizzjoni kemm jista' jkun viċin, KUMPANIJI (KAP. 386. 191) dik li kieku l-isem tal-kumpanija ma jkunx tħassar. Ir-Registratur għandu minnufih jgħaddi biex jippubblika avviż fil-Gazzetta jew fuq website miżmuma mir-Registratur u f'gazzetta li toħrog kuljum li ċ-ċirkolazzjoni tagħha tkun għal kollox jew prinċipalment f'Malta u l-isem tal-kumpanija jerġa' jidħol fir-registru". (ara artikolu 325(4) tal-kap 386 tal-Ligijiet ta' Malta).

Dan ifisser li l-ligi tiprovd rimedju li huwa effettiv u effikaċi li sal-lum għad jiġi jingħata.

Issa l-Qorti tfakkar li din il-Qorti fil-kompetenza Kostituzzjonali tagħha tista' tiddeklina milli tieħu konjizzjoni ta' talbiet jekk jidhrilha li r-rikorrent għandu għad-disposizzjoni tiegħu rimedju ordinarju li jista' jagħtiha dak li jkun qiegħed jipprova jirraġġunġi permezz ta' azzjoni Kostituzzjonali. Fil-każ odjern is-sitwazzjoni hija *res ipsa loquitur* fis-sens li din l-azzjoni evidentement teżisti u fil-fatt ir-rikorrent qiegħed jużaha. Huwa għalhekk li l-Qorti tkun mistiedna u mhux mitluba li teżerċita' il-poteri li jagħtiha l-artikolu 46 tal-Kostituzzjoni għaliex l-azzjoni Kostituzzjonali hija waħda speċjali u straordinarja u ma hiex hemm biex timmina l-ordinament ġuridiku ordinarju.

Għalhekk din il-Qorti tagħraf illi n-nuqqas ta' eżawriment ta' rimedji ordinarji hija kwistjoni li tista' tiġi ssollevata mill-Qorti stess. Hekk per eżempju, fis-

Sentenza fl-ismijiet Michael Borg vs Onorevoli Prim'Ministru et deċiża

minn din il-Qorti fil-15 ta' Novembru 2016, intqal illi:

"Hu paċifiku li l-akkoljiment o meno ta' eċċeazzjoni ibbażata fuq dan il-proviso jew addirittura l-applikazzjoni ex officio tal-proviso hu fid-diskrezzjoni ta' din il-Qorti. Din id-diskrezzjoni għandha tiġi użata bi prudenza biex, min-naħha l-waħda l-Prim'Awla kif ukoll il-Qorti Kostituzzjonali ma jiġux inondati b'kawži li jistgħu jiġu determinati mill-Qrati fil-kompetenza ordinarja tagħhom, u min-naħha l-oħra, ċ-ċitaddin ma jiġix ipprivat mir-rimedji li hu għandu dritt għalihom taħt il-Kostituzzjoni jew taħt il-Kap.319 tal-Ligjiet ta' Malta. Illi din l-eċċeazzjoni tesprimi s-salvagwardja proċedurali li qabel ma wieħed jintavola kawża kostituzzjonali għandu jeżawrixi kull rimedju ċivili possibbli u hija intiżza biex tħallil r-rimedju kostituzzjonali għal dawk il-kawži verament meritevoli ta' din il-proċedura speċjali."

Ma hemm xejn xi jżomm lir-rikorrent li jerġa' jirrikorri għal din il-Qorti wara li jinqata' l-Appell fuq imsemmi jekk ikun avers għalihi. Iżda l-Qorti ma tistax ma tosseqax li r-rikorrent ma jidherx li tant jieħu kura tad-drittijiet, tant li bagħqet mistgħaġba kif fir-rikors tiegħi li bih attakka l-ittra uffiċċiali tal-intimata Awtorita' quddiem it-Tribunal, fost l-aggravji li jsemmi hemm dak li huwa ma hux il-leġittimu kontradittur peress li l-fond inkwistjoni huwa mikri lis-Soċjeta' Joe Brown Ltd u jgħid ukoll li din għandha titolu validu meta din is-Soċjeta' kienet diġa' stralċjata! Jirriżulta wkoll mill-verbali tal-Kawża biex tkun risuxxitata l-Kumpanija, kien hemm ammont ta' flejjes dovuti lir-Registratur li baqgħu ma

tħallsux. Ir-rikorrent ma jistax ma jieħux ħsieb ħwejġu u wara jiġi quddiem dawn il-Qrati jilmenta.

Deċide

Għaldaqstant għar-raġunijiet fuq imsemmija din il-Qorti wara li rat l-artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni qed tiddeklina milli teżerċita s-setgħha tagħha taħt il-Kostituzzjoni u għalhekk ma tieħux konjizzjoni tat-talbiet rikorrenti u konsegwentement tillibera lill-intimati mill-osservanza tal-ġudizzju. Spejjes għar-rikorrent.

Imħallef Toni Abela

Deputat Reġistratur